

3K33

U-85

1165

32-11
CA 2

Բ. ՍՏԱԼԻՆ

ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՇԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՆՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

(ԸՆԿ. Ստալինի հառը՝
ենցեսավարների խորհրդակցությամբ)

ИНОСТРАНТА

МОТО-СТАНЦИЯ

Автомобильный

СССР

А.ОБ.

ԽՍՀՄ Ժողովրդ. Ենեցիւն. Հրատարակչութ.

Մարիվա

Ռուսալ Դոն

ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴ. ԿԵՆՏՐ. ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՌՈՍՏՈՎԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ԼՈՒՅՍ ԵՆ ՏԵՍԵԼ ՅԵՎ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

1. Ռ. Անդրեյով.—Սոցիալիստական շինարարության նոր հասարակ	6
2. Կուլբեյկո.—Կուլակը կոլտոզի թշնամի	5
3. Գյուղատնտեսական կոմունայի կանոնադրություն	2
4. Սալիկ.—Պատասխան ընկեր կոլտոզիկներին	3
5. Մ. Գիգոյան.—Կոլտոզիների մասին	6
6. Վ. Իվանով.—Նոր ետապում	5
7. Գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրություն	2
8. Կոմի աշխատանքը կոլտոզում	5
9. Ն. Անդրեյով.—Հյուս. Կովկ. գյուղատնտեսության սոցիալական- տնտեսական խնդիրները	2
10. Կալինին.—Ինչպես կազմակերպել և վարել կաթնատնտեսու- թյունը կոլտոզներում	8
11. Ա. Անդր.—Սոցիալիստական շինարարության գոտում	8
12. Հյուս. Կովկ. Յերկր. ծխախոտագործական միության դիմումը	2
13. Հ.Բ. Կենտրոնի աշխատանքը (ընկ. Վորոշիլովի ղեկավարումը)	16
14. Ա. Հովհաննիսյան.—Երգ մարտական փորձի (բանաստեղծու- թյուններ)	20
15. Հյուս. Կովկ. յերկրային 6 կուսկոնֆերենցիայի բանաձևերը	8
16. Զարգացրեք կենդանարտադրությունը կոլտոզներում	3
17. Յեղիպտացորենի կուլտուրան Հ. Կ.	6
18. Միկուլյա.—Դեպի նոր կենցաղը կոլտոզներում	5
19. Սկսածուխով.—Պաշտպանեցեք անասուններին վարակումից	5
20. Դավթով.—Առաջին ոգնություն հիվանդացած գյուղ. կեն- դաններին	6
21. Հնգամյակի յերրորդ տարվա շնորհի	16
22. Գյուղատնտեսական միասնական հարկը և դ. տ. սոց. վերա- կառուցումը	10
23. Ռ. Բ. Մեդվեդովի Հացահատիկների բերքահավաքը և կալը	3
24. Միկուլյան.—Բանջարանոցային կուլտուրաների խնամքը	8
25. Պ. Մ. Շանոն Արտադրական խորհրդակցությունները կոլ- տոզներում	12
26. Ս. Դ. Բուստանջյան.—Անասնաբուժական կոլտոզի և նրա մասնագյուղերի կառավարումը	20
27. Ս. Մեմարզև.—Խորհուրդների վերընարտադրությունների հիմնական խնդիրները	7
28. Խորհուրդների վերընարտադրությունների գործնական խնդիրները	3
29. Ամրապետի խորհուրդները (պիտես)	10
30. Ուստինով.—Կուլակության վերացումը և խորհուրդներ խնդիրները	7

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ИСТОРИИ
Академии Наук
СССР

ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

(Ընկ. Սալիկի հաղթ՝ տնտեսականների
խորհրդակցությանը 1931 թ. հունիսի 1-ին)

Ընկերներ, խորհրդակցության նյութերից յերե-
վում ե, վոր պլանի կատարման տեսակետից մեր ար-
դյունաբերությունը բավական խայտաբղետ պատկեր ե
ներկայացնում: Կան արդյունաբերության ճյուղեր,
վորոնք անցած հինգ ամսվա ընթացքում անցյալ
տարվա համեմատությամբ տվել են արտադրանքի
աճ 40—50 տոկոսով: Կան ճյուղեր, վորոնք 20—30
տոկոսից ավելի աճ չեն տվել, վերջապես, կան ար-
դյունաբերական առանձին ճյուղեր, վորոնք տվել են
չնչին աճ—հաղիվ 6—10 տոկոս, գուցե և ավելի պա-
կաս: Վերջինների թվին են պատկանում քարածուխի
արդյունաբերությունը և սև մետաղագործությունը:
Պատկերն, ինչպես տեսնում եք, խայտաբղետ ե: Ին-
չով բացատրել այդ խայտաբղետությունը: Ինչն ե
արդյունաբերության վորոշ ճյուղերի յետամնացու-
թյան պատճառը: Վճրն ե այն բանի պատճառը, վոր
արդյունաբերության վորոշ ճյուղերը տալիս են ըն-
դամենը 20—25 տոկոս աճ, իսկ քարածուխի ար-

գյուղնաբերութիւնը և սև մետաղագործութիւնը տա-
լիս են ել ավելի պակաս աճ և քաշ են գալիս մյուս
ճյուղերի պոչից: Պատճառն այն է, վոր վերջերս ար-
գյուղնաբերութեան զարգացման պայմաններն արմա-
տապես փոխվել են: Ստեղծվել են նոր պայմաններ,
վորոնք պահանջում են ղեկավարութեան նոր ձևեր,
իսկ մեր ղեկավարներից փոմանք փոխանակ փոխելու
աշխատանքի ձևերը, դեռ ելի շարունակում են հին
ձևերով աշխատել: Ուրեմն, խնդիրը նրանումն է, վոր
արգյուղնաբերութեան զարգացման նոր պայմանները
պահանջում են նոր ձևի աշխատանք, իսկ մեր տըն-
տեսավարներից փոմանք չեն հասկանում այդ, չեն
տեսնում, վոր այժմ պետք է նոր ձևով ղեկավարել:

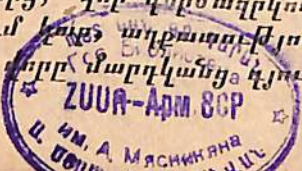
Սրա մեջ է կայանում մեր արգյուղնաբերութեան
փորոշ ճյուղերի յետամնացութեան պատճառը: Վո-
րոնք են մեր արգյուղնաբերութեան զարգացման այդ
նոր պայմանները: Վերտեղից առաջ յեկան նրանք:
Դրանք, այդ նոր պայմաններն առնվազն 6-ն են:

Բնենք այդ պայմանները:

50550-ա

1. ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՈՒԺԻ

Որոքը վերաբերում է ամենից առաջ ձեռնար-
կութիւնները բանվորական ուժով ապահովելուն: Ա-
ռաջ բանվորները սովորաբար իրենք եյին գնում
գործարանները և ֆաբրիկաները, ուրեմն այդ գոր-
ծում փորոշ ինքնահոս կար: Իսկ ինքնահոսը բոլորում
էր այն բանից, վոր գործադրկութիւն կար, գյուղի
շերտավորում էր, այդպիսով գյուղից քաղաքներն էր
կոչուղ կար, վորը մարդկանց գյուղից քաղաքներն էր

36033-66

քշում: Հիշում եք այս ֆորմուլան—«մուժիկի փա-
խուստը գյուղից քաղաք»: Ի՞նչն էր ստիպում գյու-
ղացուն գյուղից քաղաք փախչել: Սովի յերկյուղը,
գործադրկութիւնը, այն հանգամանքը, վոր գյուղը
նրա համար խորթ մայր էր: Նա պատրաստ էր փախ-
չելու այնտեղից ուր ասես, միայն թե վորեւե աշխա-
տանք ստանար: Այսպես, կամ գրեթե այսպես էր
գրութիւնը մոտ անցյալում:

Կարելի՞ յե արդոք ասել, վոր մենք այժմ
նույնպիսի պատկեր ունենք: Վոչ, այդ չի կարելի
ասել: Ընդհակառակը, այժմ պայմաններն արմատա-
պես փոխվել են: Յեվ հենց այն պատճառով, վոր
պայմանները փոխվել են, մենք այլևս չունենք բան-
վորական ուժի ինքնահոս: Իսկ այս ժամանակամի-
ջոցում իսկապես ի՞նչն է փոխվել:

Մենք նախ և առաջ վերացրինք գործադրկու-
թիւնը, ուրեմն վոչնչացրինք այն ուժը, վորը ճըն-
շում էր գործում աշխատանքի շուկայի վրա:

Յերկրորդ՝ մենք արմատապես խախտեցինք գյու-
ղի շերտավորումը, հետևաբար հաղթահարեցինք հենց
այն մասսայական աղքատութիւնը, վորը գյուղացուն
գյուղից քաղաք էր քշում:

Վերջապես, մենք գյուղին տվինք տամյակ հա-
զարավոր տրակտորներ, գյուղատնտեսական մեքենա-
ներ, ջախջախեցինք կուլակին, կադակերպեցինք կոլ-
խոզներ և գյուղացուն հնարավորութիւն տվինք մար-
դու պես ապրելու և աշխատելու:

Հիմա գյուղն այլևս գյուղացու համար չի կա-
րելի խորթ մայր համարել: Յեվ հենց այն պատճա-

ռով, վոր գյուղն այլևս խորթ մայր անվանել չի կարելի, գյուղացին սկսեց մնալ գյուղում, մեղնում այլևս չկա վոչ «մուժիկի փախուստը գյուղից քաղաք», վոչ էլ բանվորական ուժի ինքնահոս: Դուք տեսնում եք, վոր մենք այժմ բոլորովին նոր պայմաններ ունենք, ձեռնարկությունները բանվորական ուժով ապահովելու նոր պայմաններ: Իսկ ի՞նչ է այստեղից հետևում:

Այստեղից հետևում է նախ և առաջ այն, վոր բանվորական ուժի ինքնահոսի վրա այլևս չի կարելի հույս դնել: Նշանակում է ինքնահոսի «քաղաքականությունից» պետք է անցնել արդյունաբերության համար հարկավոր բանվորների կազմակերպված ընդունման քաղաքականությանը: Բայց դրա համար գոյություն ունի մի ճանապարհ — դա տնտեսական կազմակերպությունների և կոլխոզների ու կոլխոզնիկների միջև կնքվող պայմանագրերի ճանապարհն է: Դուք գիտեք, վոր այդ ճանապարհի վրա յեն արդեն կանգնած մի քանի տնտեսական կազմակերպություններ և կոլխոզներ և փորձը ցույց տվեց, վոր պայմանագրերի պրակտիկան լուրջ աշոգություններ է տալիս թե կոլխոզների և թե արդյունաբերական ձեռնարկությունների համար

Այստեղից հետևում է, յերկրորդ, այն, վոր հարկավոր է անմիջապես անցնել աշխատանքի ամենածանր պրոցեսների մեքենայացմանը, ամեն կերպ ծավալելով այդ գործը (փայտի արդյունաբերությունը, շինարարական գործը, քարածուխային արդյունաբերությունը, բարձուկները, դատարկումները, տրանսպորտը, ու մետաղագործությունը և այլն): Իհարկե,

դա չի նշանակում, վոր իբր թե հարկավոր է դեն շարտել ձեռքի աշխատանքը: Ընդհակառակը, ձեռքի աշխատանքն արտադրության մեջ դեռ շատ յերկար ժամանակ ամենալուրջ դեր է խաղալու: Բայց դա նշանակում է, վոր աշխատանքի պրոցեսների մեքենայացումը մեզ համար այն վճռական ուժն է, առանց վորի անհնար է պահպանել վոչ մեր տեմպերը, վոչ էլ արտադրության նոր ծավալները:

Մեզանում դեռ ելի քիչ չեն այնպիսի տնտեսավարները, վորոնք «չեն հավատում» վոչ մեխանիզացիային, վոչ էլ կոլխոզների հետ կնքվող պայմանագրերին: Դրանք հենց այն տնտեսավարներն են, վորոնք չեն հասկանում նոր պայմանները, չեն ուզում աշխատել նոր ձևով, ա՛խ են քաշում «հին, լավ ժամանակների համար», յերբ բանվորական ուժը «ինքն էր գալիս» ձեռնարկությունները: Ել ի՞նչ ասել կուզի, վոր նման տնտեսավարները, ինչպես յերկինքն է յերկրից հեռու, այնպես էլ նրանք հեռու յեն տնտեսական շինարարության այն նոր խնդիրներից, վոր տալիս են մեզ նոր պայմանները: Ինչպես յերևում է, նրանք կարծում են, թե բանվորական ուժի դժվարությունները պատահական յերևույթ են, վոր բանվորական ուժի պական ինքն իրեն կանհայտանա, այսպես ասած՝ ինքնահոսի կարգով:

Դա թյուրլրվացություն է, ընկերներ: Բանվորական ուժի դժվարություններն իրենք չեն կարող անհայտանալ: Նրանք կարող են անհայտանալ միայն մեր սեփական ջանքերի հետևանքով: Այսպես, ուրեմն, բանվորական ուժն ընդունել կազմակերպված ձևով, կոլխոզների հետ պայմանագրեր կնքելով և մե-

քենայացնելով աշխատանքը,—սա յե խնդիրը: Այսպես ե ղրված մեր արդյունաբերության զարգացման նոր պայմանի առաջին հարցը:

Անցնենք յերկրորդ պայմանի հարցին:

2. ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԸ

Յեա հենց նոր խոսեցի մեր ձեռնարկությունների բանվորների կազմակերպված ընդունման մասին: Բայց բանվորների ընդունելը դեռ ես չի նշանակում կատարել ամբողջ գործը: Վորպեսզի մեր ձեռնարկություններն ապահովենք բանվորական ուժով, անհրաժեշտ ե աշխատել, վոր բանվորներն ամբողջեն արտադրության մեջ ե ձեռնարկության բանվորների կազմը դարձնել քիչ թե շատ մշտական: Հազիվ թե կարելի լինի ապացուցել, վոր առանց բանվորների մշտական կազմի, վորոնք քիչ թե շատ յուրացրել են արտադրության տեխնիկան ե սովորել են նոր մեխանիզմներին, առանց այդ բանվորների չի կարելի առաջ շարժվել, անկարելի յե կատարել արտադրական պլանները:

Հակառակ դեպքում ստիպված կլինեյինք ամեն անգամ բանվորներին նորից սովորեցնել ե ժամանակի կեսը վատնել նրանց սովորեցնելու վրա, վոխանակ ոգտագործելու այդ ժամանակն արտադրության համար: Իսկ այժմ գործնականում ի՞նչ ե կատարվում մեզանում: Կարելի՞ յե արդյոք ասել, վոր ձեռնարկություններում բանվորների կազմը քիչ թե շատ մշտական ե: Դժբախտաբար, այդ չի կարելի ասել: Ընդհակառակը, մեր ձեռնարկություններում դեռ ելի

կա այսպես կոչված՝ բանվորական ուժի հոսունություն: Ավելին՝ մի շարք ձեռնարկություններում բանվորական ուժի հոսունությունը վոչ միայն չի անհայտանում, այլ, ընդհակառակը, աճում ե ուժեղանում ե: Համենայն դեպս դուք քիչ ձեռնարկություններ կգտնեք, վորտեղ բանվորների կազմը կեստարվա, կամ նույնիսկ կվարտալի ընթացքում առնրվադն 30—70 տեկոսով փոխվելիս չլինի: Առաջ, արդյունաբերության վերականգնման ժամանակաշրջանում, յերբ մեր տեխնիկական սարքավորումը չնչին եր ե արտադրության ծավալը փոքր, կարելի յեր մի կերպ տանել բանվորական ուժի այսպես կոչված՝ հոսունությունը: Այժմ ուրիշ բան ե, այժմ պայմաններն արմատապես փոխվել են: Այժմ, ծավալուն վերականգնման ժամանակաշրջանում, յերբ արտադրության ծավալները հսկայական են դարձել, իսկ տեխնիկական սարքավորումը չափազանց բարդ, բանվորական ուժի հոսունությունը դարձել ե արտադրության պատահաւր, վորը քայքայում ե մեր ձեռնարկությունները: Այժմ «տանել» բանվորական ուժի հոսունությունը—դա նշանակում ե քայքայել մեր արդյունաբերությունը, վոչնչացնել արտադրական պլանների կատարման հնարավորությունը, խախտել արտադրանքի վորակը բարելավելու հնարավորությունը:

Ի՞նչն ե բանվորական ուժի հոսունության պատճառը: Աշխատավարձի սխալ կազմակերպումը, սխալ տարիֆային սխեման ե «ծախիկ» հավասարեցումն աշխատավարձի բնագավառում:

Մի շարք ձեռնարկություններում տարիֆային

զրույթները սահմանված են այնպես, վոր ծանր աշխատանքի և թեթև աշխատանքի տարբերութիւնը զրեթե վոչնչանում եւ Հավասարեցման պատճառով վոչ վորակյալ բանվորը շահագործված չե վորակյալ դառնալու և այդպիսով զրկված ե առաջ շարժվելու հեռանկարից, ուստի նա իրեն «ամառանոցավոր ե զգում արտադրութեան մեջ» և աշխատում ե ժամանակավորապես միայն նրա համար, վոր «մի քիչ փող աշխատի» և հետո ուրիշ տեղ գնա բախտ վորոնելու»։ Հավասարեցման հետեանքով վորակյալ բանվորը ստիպված ե ձեռնարկութիւնից ձեռնարկութիւն գնալու, վորպեսզի վերջապես, մի այնպիսի ձեռնարկութիւն գտնի, վորտեղ կարող են պատշաճ կերպով գնահատել վորակյալ աշխատանքը։ Այստեղից ել առաջ ե գալիս ձեռնարկութիւնից ձեռնարկութիւն անցնող «ընդհանուր» շարժումը և բանվորական ուժի հոսունութիւնը։

Վորպեսզի վոչնչացնենք այդ չարիքը, հարկավոր ե վերացնել հավասարեցումը, հարկավոր ե կազմակերպել տարիֆները այնպիսի սիստեմ, վորը հաշվի առնել վորակյալ աշխատանքի և վոչ վորակյալ աշխատանքի տարբերութիւնը, ծանր աշխատանքի և թեթև աշխատանքի տարբերութիւնը։ Չի կարելի հանդուրժել, վորպեսզի սև մետաղագործութեան մեջ հարթողը նույնքան ստանա, վորքան ավողը։ Չի կարելի հանդուրժել, վոր յերկաթուղային տրանսպորտում մեքենավարը ստանա նույնքան, վորքան ստանում ե անրտադրողը։

Մարքսը և Լենինն ասում են, վոր վորակյալ և վոչ վորակյալ աշխատանքի տարբերութիւնը գոյու-

թիւն կունենա նույնիսկ սոցիալիզմի ժամանակ, նույնիսկ դասակարգերը վոչնչացնելուց հետո և վոր այդ տարբերութիւնը պետք ե անհայտանա միայն կոմունիզմի ժամանակ, վոր այդ պատճառով «աշխատավարձը» նույնիսկ սոցիալիզմի ժամանակ պետք ե տրվի ըստ աշխատանքի և վոչ ըստ կարիքի։

Բայց մեր տնտեսավար և պրոֆմիութենական հավասարեցնողները համաձայն չեն այդ բանի հետ և կարծում են, վոր տարբերութիւնն արդեն անհայտացել ե մեր խորհրդային իրավակարգում։ Ո՞վ ե իրավացին—Մարքսն ու Լենինը, թե՞ հավասարեցնողները։ Պետք ե կարծել, վոր այժմ ով տարիֆային սիստեմի կողմնակից ե՝ հավասարեցման «սկզբունքներով», առանց հաշվի առնելու վորակյալ աշխատանքի և վոչ վորակյալ աշխատանքի տարբերութիւնը, նա հեռանում ե մարքսիզմից և Լենինիզմից։

Արդյունաբերութեան յուրաքանչյուր ճյուղում, ամեն մի ձեռնարկութեան մեջ և ամեն մի ցեխում կան քիչ թե շատ վորակյալ բանվորների ղեկավար խմբակներ, վորոնց ամենից առաջ և գլխավորապես հարկավոր ե ամրացնել արտադրութեան մեջ, յեթե մենք իսկապես ուզում ենք ապահովել ձեռնարկութեան բանվորների մշտական կազմը։ Նրանք, բանվորների այդ ղեկավար խմբակները, կազմում են արտադրութեան հիմնական ողակը։ Ամրացնել նրանց արտադրութեան մեջ և ցեխում—դա նշանակում ե ամրացնել բանվորների ամբողջ կազմը, արմատապես վոչնչացնել բանվորական ուժի հոսունութիւնը։

Իսկ նրանց ի՞նչպես ամրացնել ձեռնարկութեան մեջ։ Նրանց կարելի յե ամրացնել միմիայն ավելի

բարձր առաջ քաշելով, բարձրացնելով նրանց աշխատավարձի մակարդակը, աշխատավարձն այնպես կադմակերպելով, վոր աշխատավորի վորակը պատշաճ դնահատում ստանա:

Իսկ ի՛նչ է նշանակում առաջ քաշել, բարձրացնել նրանց աշխատավարձի մակարդակը: Դա նշանակում է հեռանկար բաց անել վոր վորակյալ բանվորների համար, ազդակ հանդիսանալ նրանց առաջ քաշվելու, վորակյալների շարքը դասվելու համար: Դուք ինքներդ գիտեք, վոր այժմ մեզ հարկավոր են հարյուր հազարավոր և միլիոնավոր վորակյալ բանվորներ: Բայց, վորպեսզի ստեղծենք վորակյալ բանվորներ, հարկավոր է ազդակ հանդիսանալ, հեռանկար տալ անվարժ բանվորներին առաջ շարժվելու և առաջ քաշվելու համար: Յեւ վորքան մենք ավելի համարձակ կերպով կանգնենք այդ ճանապարհի վրա, այնքան ավելի լավ է, վորովհետեւ այդ է հիմնական միջոցը բանվորական ուժի հոսունությունը վերացնելու համար:

Իսկ այս գործում տնտեսելը չարագործություն անել է նշանակում, նշանակում է գնալ մեր սոցիալիստական արդյունաբերության շահերի դեմ:

Բանվորներին ձեռնարկության մեջ ամրացնելու համար սա բոլորը չէ: Անհրաժեշտ է դարձյալ բանվորների մատակարարման և բնակարանային պայմանների հետագա բարելավումը: Ձի կարելի բացասել, վոր բանվորների բնակարանային շինարարության և մատակարարման բնագավառում վերջին տարիներս շատ բան է արվել: Բայց այն, ինչ արվել է, միանգամայն անբավարար է, յեթե ուզում ենք ծած-

կել բանվորների արագ աճող կարիքները: Ձի կարելի շեշտել այն բանը, թե առաջ ավելի քիչ բնակարան է յեղել, քան այժմ, վոր այդ պատճառով կարելի չէ հանգստանալ ձեռք բերված արդյունքներով: Ձի կարելի նաեւ շեշտել այն, վոր առաջ բանվորների մատակարարումը շատ ավելի վատ է յեղել, քան այժմ, վոր այդ պատճառով կարելի չէ բավականանալ գոյություն ունեցող դրությամբ:

Միայն փոսած և ամբողջովին հոտած մարդիկ կարող են միխթարվել անցյալով: Պետք է յեղնել վոր թե անցյալից, այլ բանվորների ներկա աճող կարիքներից: Պետք է հասկանալ, վոր մեզ մոտ բանվորների գոյության պայմաններն արմատապես փոխվել են: Բանվորն այժմ այն չէ, ինչ առաջ էր: Այժմյան մեր խորհրդային բանվորն ուզում է ապրել իր բոլոր նյութական և կուլտուրական կարիքներով մթերքների մատակարարման տեսակետից, բնակարանի տեսակետից, իր կուլտուրական և ուրիշ ամեն տեսակ կարիքներն ապահովելու կողմից: Նա իրավունք ունի և մենք պարտավոր ենք ապահովելու այդ պայմանները:

Ճիշտ է, նա չի տառապում գործազրկությունից, նա ազատ է կապիտալիզմի լծից, նա այլևս ստրուկ չէ, այլ իր գործի տերը: Բայց դա բավական չէ: Նա պահանջում է ապահովել իր բոլոր նյութական և կուլտուրական կարիքները և մենք պարտավոր ենք կատարել նրա այդ պահանջը: Չմոռանաք, վոր մենք այժմ ինքներս ենք վորոշ պահանջներ առաջադրում բանվորին. նրանից պահանջում ենք աշխատանքային կարգապահություն, լարված աշխատանք, սոցմրցակ-

ցություն և հարվածայնություն: Չմոռանաք, վոր բանվորների խողոր մեծամասնությունը խորհրդային իշխանության այդ պահանջներն ընդունեց մեծ վեգետորությամբ և կատարում է հերոսությամբ: Ուստի, չզարմանաք, վոր բանվորներն իրագործելով խորհրդային իշխանության պահանջները, իրենց հերթին խորհրդային իշխանությունից կտահանջեն պարտավորությունների կատարում բանվորների նյութական և կուլտուրական դրության հետագա բարելավման գործում:

Այսպես, ուրեմն, վերացնել բանվորական ուժի հոսունությունը, վոչնչացնել հովասարեցումը, ճիշտ կազմակերպել աշխատավարձը և բարելավել բանվորների կենցաղային պայմանները — սա յե խնդիրը: Այսպես է մեր արդունաբերության զարգացման յերկրորդ նոր պայմանի հարցի դրությունը:

Անցնենք յերրորդ պայմանի հարցին:

3. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Յեա վերեում խոսեցի բանվորական ուժի հոսունության լիկվիդացիայի անհրաժեշտության մասին, բանվորներին ձեռնարկություններին ամրացնելու մասին: Բայց բանվորների ամրացումով ամբողջ հարցը չի սպառվում: Հոսունության վոչնչացնելը հերթը չե: Հարկավոր է բանվորներին ել դնել աշխատանքի այնպիսի պայմանների մեջ, վորոնք հնարավորություն տան նրանց աշխատելու ինչպես հարկն է, բարձրացնելու արտադրողականությունը և բարելավելու արտադրանքի վորակը: Ուրեմն՝ հարկավոր է

աշխատանքը ձեռնարկություններում այնպես կազմակերպել, վորպեսզի արտադրողականությունը բարձրանա ամսե-ամիս, կվարտալից կվարտալ:

Կարելի՞ յե արդյոք ասել, թե աշխատանքի այժմյան կազմակերպումը մեր ձեռնարկություններում համապատասխան է արտադրության ժամանակակից պայմաններին: Դժբախտաբար, այդ չի կարելի ասել: Համենայն դեպս, մեզանում դեռ ելի կան մի շարք ձեռնարկություններ, վորտեղ աշխատանքի կազմակերպումը խիստ վատ է դրված, վորտեղ կարգ ու կանոնի և աշխատանքը համաձայնեցնելու փոխարեն տեսնում ենք անկարգություն և շփոթություն, վորտեղ աշխատանքի պատասխանատվության փոխարեն իշխում է լիակատար ղեմադրկությունը:

Ի՞նչ բան է ղեմադրկությունը (որեզլիչկա):

Սա հանձնարարված աշխատանքի համար պահանջվող պատասխանատվության բացակայությունն է, մեխանիզմի, դազգյահի և գործիքների համար սահմանված պատասխանատվության բացակայությունը: Հասկանալի յե, վոր դիմազրկության ժամանակ խոսք անդամ չի կարող լինել աշխատանքի արտադրողականության քիչ թե շատ լուրջ վերելքի, արտադրանքի վորակի բարելավման, մեխանիզմներին, դազգյահներին և գործիքներին խնամքով վերաբերվելու մասին: Դուք գիտեք, թե ինչ առաջացրեց դիմազրկությունը յերկաթուղային տրանսպորտում: Նույն արդյունքներն է ստեղծում ղեմադրկությունն արդունաբերության մեջ: Մենք դիմազրկությունը վոչնչացրինք յերկաթուղային տրանսպորտում և բարձրացրինք նրա աշխա-

տանքը: Արդյունաբերութեան մեջ մենք նույնն ենք անելու, վորպեսզի արդյունաբերութեան աշխատանքը դնենք ամենաբարձր աստիճանի վրա:

Առաջ մի կերպ կարելի յեր «յուլա դնալ» աշխատանքի այն սխալ կազմակերպումով, վորը կարողանում է կենակցել դիմազրկութեան և տվյալ կոնկրետ աշխատանքի համար ամեն մեղի ունենալիք պատասխանատվութեան բացակայութեան հետ: Այժմ ուրիշ բան է: Այժմ պայմանները բոլորովին ուրիշ են: Արտադրութեան այժմյան հսկածափառների ժամանակ, հսկա ձեռնարկութեանները գոյութեան ժամանակ դիմազրկութեանն արդյունաբերութեան մեջ մի այնպիսի պատուհաս է, վորը սպառնալիք է ստեղծում մեր բոլոր արտադրական և կազմակերպչական նվաճումների համար՝ ձեռնարկութեաններում:

Մեզ մոտ դիմազրկութեանն ինչպես կարողացավ արմատանալ մի շարք ձեռնարկութեաններում: Նա յեկավ ձեռնարկութեանների մեջ իբրև անընդհատականի անորեն ուղեկցունին:

Սխալ կլինե՞ր ասել, թե անընդհական արտադրութեան մեջ անպայման դիմազրկութեան է առաջ բերում: Աշխատանքը ճիշտ կազմակերպելու դեպքում, վորոշ աշխատանքի համար յուրաքանչյուրի պատասխանատվութեանը կազմակերպելու, բանվորների վորոշ խմբակներին մեխանիզմներին, դադգայններին ամբողջութեամբ, հերթերը ճիշտ կազմակերպելու դեպքում, — վորոնք իրարուց պակաս չեն ըստ վորակի և կվալի-

ֆիկացիայի, — այս պայմաններում անընդհատականը տանում է դեպի աշխատանքի արտադրողականութեան հսկայական աճումը, դեպի աշխատանքի վորակի բարելավումը, դիմազրկութեան արմատահանումը:

Այսպես է, որինակ, դրութեանը յերկաթուղային տրանսպորտում, վորտեղ այժմ անընդհատականը գոյութեան ունի, բայց վորտեղ այլևս դիմազրկութեան չկա: Կարելի՞ յէ արդոք ասել, վոր արդյունաբերութեան ձեռնարկութեաններում մենք անընդհատականի նման նպաստավոր պատկեր ունենք: Իժախտաբար, այդ չի կարելի ասել: Մնդիրն այն է, վոր մեր մի շարք ձեռնարկութեանները խիստ ուշ անցան անընդհատականին՝ առանց նախապատրաստվելու, առանց համապատասխան պայմանների, առանց հերթափոխութեանների պատշաճ կազմակերպման, հերթափոխութեաններ, վորոնք վորակով և հատկութեամբ բիշ թե շատ հավասարաբեք են, առանց կազմակերպելու ամեն մեկի պատասխանատվութեանը տվյալ կոնկրետ աշխատանքի համար: Իսկ այդ բանն առաջ բերեց այն, վոր անընդհատականը, տարեքի կամքին թողնված, դիմազրկութեան վերածվեց: Դրա հետևանքով մի շարք ձեռնարկութեաններում մենք ունենք անընդհական թղթի վրա ու խոսքով և դիմազրկութեան վոչ թե թղթի վրա, այլ գործով: Դրա հետևանքով բացակայում է աշխատանքի պատասխանատվութեան զարգացումը, անփութ վերաբերմունք է ցույց տրվում մեխանիզմներին, մասսայորեն շարգվում են դադգայնները, բացակայում է աշխատանքի արտադրողականութեան բարձրացման խթանը: Բանվոր-

ները զուր չեն առում. «Մենք կարող ենք բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը և բարելավել գործը, սակայն ո՞վ է մեզ գնահատողը, յերբ վոչ վոք պատասխանատու չի զգում իրեն»։ Այստեղից հետևում է, վոր մեր ընկերներից վոմանք վորոշ տեղերում շուտ են անցել անընդհատականին և շտապելով, աղավաղել են անընդհականը, վերածելով այն դիմադրկություն։

Այդ դրուկությունը վերացնելու և դիմադրկությունը վոնչնացնելու համար յերկու յեղք կա. կամ փոխել անընդհատականի գործադրման պայմաններն այնպես, վոր անընդհականը դիմադրկության չվերածվի, այնպես, ինչպես այդ արեցին, յերկաթուղային տրանսպորտի վերաբերմամբ։

Կամ այնտեղ, վորտեղ այդ փորձի համար այժմ նպաստավոր պայմաններ չկան, դեն շարունակել թղթի անընդհականը և ժամանակավորապես անցնել 6-որդա ընդհատականին, ինչպես այդ վերջերս արեց Ստալինգրադի տրակտորային գործարանը, նախապատրաստել պայմաններ, վորպեսզի հետո վերադառնալ իսկական և վոչ թե թղթի անընդհատականին, վերադառնալ անընդհատականին առանց դիմադրկության։ Ուրիշ յեղք չկա։ Կասկած չի կարող լինել, վոր մեր տնտեսավարներն այդ բոլորը բավական լավ են հասկանում։ Բայց նրանք լուծում են։ Ինչո՞ւ։ Վորովհետև, ինչպես յերևում է, ճշմարտությունից վախենում են։

Բայց բոլշևիկներն այդ վո՞ր ժամանակից են սկսել վախենալ ճշմարտությունից։ Մի՞թե ճիշտ չէ, վոր մի շարք ձեռնարկություններում անընդհականը

դիմադրկության է վերածվել, վոր անընդհականն այսպիսով վերին աստիճանի աղավաղվել է։

Հարց է ծագում,— ո՞ւմ է հարկավոր այդ անընդհատականը, Հարց է ծագում— ո՞վ կհամարձակվի ասել, վոր աղավաղված թղթե անընդհատականի պահպանման շահերն աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման շահերից ավելի բարձր են, աշխատանքի արտադրողականության զարգացման շահերից ավելի բարձր, իսկական անընդհականի շահերից ավելի բարձր, մեր սոցիալիստական արդյունաբերության շահերից ավելի բարձր։ Պարզ չէ՞ արդյոք, վոր վորքան շուտ թաղենք թղթե անընդհատականը, այնքան ավելի շուտ կկազմակերպենք իսկական, վոչ թղթե անընդհատականը։

Ընկերներից վոմանք կարծում են, վոր դիմադրկությունը կարելի յե վոնչնացնել խոսքերով և լայնահաղորդ ճառերով։ Համենայն դեպս յես դիտեմ մի շարք տնտեսավարներ, վորոնք դիմադրկության դեմ իրենց մղած պայքարում սահմանավակվում են նրանով, վոր հանդես են գալիս ժողովներում դիմադրկության հասցեյին լոկ անեծքներով, կարծելով, ըստ յերևույթին, թե դիմադրկությունն այդպիսի ճառերից հետո պետք է անհայտանա, այսպես ասած, ինքնահոսի կարգով։

Նրանք խորը թյուրիմացության մեջ են, յեթե կարծում են, թե դիմադրկությունը մեր պրակտիկայից կարելի յե վտարել ճառերով և խոսքերով։ Վոչ, ընկերներ, դիմադրկությունն ինքնաբերաբար և յերբեք չի անհայտանա։ Միայն մենք ինքնեռ կարող ենք և պետք է վոնչնացնենք

նրան, վորովհետև մենք ենք իշխանության տերը: Մենք ձեզ հետ միասին պատասխանատու յենք ամեն ինչի, այդ թվում նաև դիմազրկության համար: Յես կարծում եմ, վոր ավելի լավ կլիներ, յեթե մեր տնտեսական դեկավարները փոխանակ ճառերով և խոսքով զբաղվելու, նստեյին մի յերկու ամիս, ասենք, հանքահորում, կամ գործարանում, ուսումնասիրեյին աշխատանքի կազմակերպման բոլոր մանրամասնությունները և «մանրունքները», վոչինչացնեյին այնտեղ դիմազրկությանը գործնականում և ապա տվյալ ձեռնարկության փորձը տանեյին մյուս ձեռնարկությունները: Դա շատ ավելի լավ կլիներ: Դա իսկապես կլիներ պայքար անտնտեսավարության դեմ, պայքար հանուն աշխատանքի ճիշտ բոլշևիկյան կազմակերպման, պայքար ձեռնարկության մեջ ուժերը ճիշտ դասավորելու համար: Ուրեմն այսպես, վերացնել անտնտեսավարությունը, բարելավել աշխատանքի կազմակերպումը, ճիշտ դասավորել ուժերը ձեռնարկության մեջ,—սա յեխնդիրը: Այսպես ե մեր արդյունաբերության զարգացման նոր, յերրորդ պայմանի հարցի դրությունը: Անցնենք չոր որդ պայմանի հարցին:

4. ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԴԻ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ-ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԻՆՏԵԼԻԴԵՆՑԻԱՅԻ ՀԱՐՅԸ

Պայմանները փոխվել են նաև արդյունաբերության հրամանատարական կազմի վերաբերմամբ ընդհանրապես և ինժեներատեխնիկական պերսոնալի

վերաբերմամբ՝ մասնավորապես: Առաջ մեզնում գործի դրությունն այսպես եր, վոր մեր ամբողջ արդյունաբերության համար հիմնական աղբյուր ծառայում եր ուկրաինական քարածխա-մետաղագործական բազան:

Ուկրաինան մետաղ եր մատակարարում մեր բոլոր արդյունաբերական ռայոններին, ինչպես հարավին, այնպես և Մոսկվային ու Լենինգրադին: Նա յերքարածուխ մատակարարում ԽՍՀՄ-ի մեր հիմնական ձեռնարկություններին: Յես այստեղ չեմ հիշատակում Ուրալը, վորովհետև Ուրալի տեսակարար կշիռը Դոնբասի համեմատությամբ աննշան մեծություն եր ներկայացնում: Դրա համեմատ, արդյունաբերության հրամանատարական կազմ արտադրելու համար, մենք ունեյինք, յերեք հիմնական կենտրոն—հարավը, Մոսկվայի ռայոնը և Լենինգրադի ռայոնը: Հասկանալի յե, վոր իրերի նման դրության ժամանակ մենք այսպես թե այնպես կարող եյինք բավականանալ ինժեներատեխնիկական ուժերի այն միևիմուծով, վոր այն ժամանակ ուներ մեր յերկիրը:

Այսպես եր մոտ անցյալում: Բայց այժմ մենք միանգամայն ուրիշ պայմաններ ունենք: Այժմ յես կարծում եմ, պարզ ե, վոր պահելով զարգացման այժմյան տեմպերը և արտադրության հսկայական ծավալները, մենք արդեն չենք կարողանում բավականանալ միմիայն ուկրաինական քարածխա-մետաղագործական բազայով: Դուք գիտեք, վոր մեզ համար արդեն քիչ ե ուկրաինական քարածուխը և մետաղը, չնայած նրանց արտադրության աճին: Դուք գիտեք, վոր մենք այդ պատճառով հարկադրված ե-

յինք ստեղծել նոր քարածխա - մետաղագործական բազա արևելքում—Ուրալ—Կուզբասը: Դուք գիտեք, վոր մենք աշողությամբ ստեղծում ենք այդ բազան:

Բայց դա քիչ է: Մենք պետք է մետաղագործությունը ստեղծենք նաև Սիբիրում, նրա աճող կարիքները բավարարելու համար: Մենք այդ արդեն ստեղծում ենք: Բացի այդ, մենք պետք է ստեղծենք գունավոր մետաղագործության նոր բազա Կազակստանում և Թուրքեստանում: Վերջապես՝ մենք պետք է զարգացնենք ամենալայն յերկաթուղային շինարարությունը: Դա հարկավոր է ամբողջ Սիբիր-հրդային Միության և հեռավոր հանրապետությունների շահերի համար, ինչպես նաև կենտրոնի շահերի համար:

Բայց այստեղից հետևում է, վոր մենք այլևս չենք կարող բավականանալ արդյունաբերության մեջ ինժեներա-տեխնիկական հրամանատարական ուժերի այն միխիմոմով, վորով մենք բավարարվում էյինք:

Այստեղից հետևում է, վոր ինժեներա-տեխնիկական ուժերի ձևակերպման հին կենտրոններն արդեն անբավարար են, վոր անհրաժեշտ է ստեղծել նոր կենտրոնների մի ամբողջ ցանց Ուրալում, Սիբիրում և Միջին Ասիայում: Այժմ մենք պետք է մեզ յեռապատիկ և հնգապատիկ ավելի ապահովենք արդյունաբերության հարկավոր ինժեներա-տեխնիկական հրամանատարական ուժերով, յեթե մենք իսկապես մտադիր ենք իրականացնել Սիբիր-հրդային Միության սոցիալիստական ինդուստրացման ծրագիրը: Բայց մեզ հարկավոր են վոչ ամեն տեսակ հրամանատարական ինժեներա-տեխնիկական ուժեր: Մենք

հարկավոր են այնպիսի հրամանատարական ինժեներա-տեխնիկական ուժեր, վորոնք ընդունակ են հասկանալու մեր յերկրի բանվոր դասակարգի քաղաքականությունը, ընդունակ են յուրացնելու այդ քաղաքականությունը և պատրաստ են իրենց կամքով իրագործելու այդ քաղաքականությունը:

Իսկ այդ ինչ է նշանակում: Դա նշանակում է, վոր մեր յերկիրը մտել է իր զարգացման այնպիսի փուլի մեջ, յերբ բանվոր դասակարգը պետք է ստեղծի իր սեփական արտադրական-տեխնիկական ինտեյիգենցիան, վորն ընդունակ լինի պաշտպանելու նրա շահերն արտադրության մեջ՝ իբրև իշխող դասակարգի շահերը: Իշխող վոչ մի դասակարգ չի կարողացել իշխել առանց իր սեփական ինտելիգենցիայի: Վոչ մի հիմք չկա կասկածելու, վոր բանվոր դասակարգն ևս չի կարող մնալ առանց իր սեփական արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի: Սորհրդային իշխանությունը հաշվի յե առել այդ հանգամանքը և բանվոր դասակարգի մարդկանց համար բաց է արել բարձրագույն դպրոցների դռները՝ ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերում: Դուք գիտեք, վոր այժմ տասնյակ հազարավոր բանվոր և գյուղացի յերիտասարդներ սովորում են բարձրագույն դպրոցներում: Յեթե անցյալում, կապիտալիզմի ժամանակ բարձրագույն դպրոցները բանվորների համար չէյին, այժմ, խորհրդային իրավակարգում բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդությունն իշխող ուժ է կազմում այնտեղ: Կասկածից դուրս է, վոր մենք շուտով մեր դպրոցներից կստանանք հազարավոր նոր տեխ-

նիկներ, խնթներն եւ նոր հրամանատարներ մեր արդդունաբերութեան համար:

Բայց սա խնդրի մի կողմն եւ միայն: Խնդրի մյուս կողմը կայանում եւ նրանում, վոր բանվոր դասակարգի արտադրական ~ տեխնիկական ինտելիգենցիան կազմվելու յե վոչ միայն բարձրագույն դըպրոցն անցած մարդկանցից, — այլ եւ ինտելիգենցիան կազմվելու յե մեր ձեռնարկությունների գործնական աշխատավորներից, բանվոր դասակարգի կուլտուրական ուժերից եւ վորակյալ բանվորներից, գործարանից, ֆաբրիկայից եւ հանքահորերից: Մրցակցութեան նախաձեռնողները, հարվածային բրիգադների ղեկավարները, աշխատանքային վերելքի գործնական ներշնչողները եւ շինարարութեան այս կամ այն տեղամասերում աշխատանքներ կազմակերպողները, — ահա բանվոր դասակարգի նոր խավը, վորը բարձրագույն դըպրոցն անցած ընկերների հետ միասին կազմվելու յե բանվոր դասակարգի ինտելիգենցիայի միջուկը: Խնդիրն այն ե, վոր անուշադիր չըթողնենք այդ նախաձեռնող ընկերներին, ավելի համարձակ կերպով առաջ քաշենք նրանց հրամանատարական պաշտոններում, հնարավորութեան տանք նրանց ցույց տալ իրենց կազմակերպչական ընդունակութեանը, հնարավորութեան տանք նրանց լրացնելու իրենց գիտելիքները եւ ստեղծենք նրանց համար համապատասխան պայմաններ, փող չխնայելով այդ գործի համար:

Այդ ընկերների մեջ բիչ չի անկուսակցականների թիվը: Բայց դա չի կարող արդեւ հանդիսանալ, վոր նրանց ավելի համարձակ առաջ քաշենք ղեկա-

վար պաշտոններում: Ընդհակառակը, հենց նրանց, այդ անկուսակցական ընկերներին պետք ե շրջապատել հատուկ ուշադրութեամբ ե հարկավոր ե առաջ քաշել հրամանատարական պաշտոններում, վորպեսզի նրանք գործով համոզվեն, վոր կուսակցութեանը գիտե գնահատել ընդունակ ե տաղանդավոր աշխատավորներին: Ընկերներից վոմանք կարծում են, վոր ֆաբրիկաներում ե գործարաններում ղեկավար պաշտոններում կարելի յե առաջ քաշել միմիայն կուսակցական ընկերներին:

Այդ հիման վրա հաճախ նրանք անուշադրութեան են մատնում ընդունակ ե նախաձեռնող անկուսակցական ընկերներին, առաջին տեղը տուլով թեկուզ ավելի պակաս ընդունակ ե նախաձեռնութեանից գուրկ կուսակցականների: Ինչ ասել կուզի, վոր այդ, թող ներվի մեզ ասելու, «քաղաքականութեանից» ավելի հիմար ե ավելի ռեակցիոն բան չկայ: Հազիվ թե ապացուցելու կարիք լինի, վոր նման «քաղաքականութեամբ» կարելի յե միայն վարկաբեկել կուսակցութեանը ե վանել կուսակցութեանից անկուսակցական բանվորներին: Մեր քաղաքականութեանը բոլորովին նրա մեջ չի կայանում, վոր կուսակցութեանը դարձնենք մի փակված կառույց: Մեր քաղաքականութեանը կայանում ե նրանում, վոր կուսակցական ե անկուսակցական բանվորների միջև գոյութեան ունենա «փոխադարձ վստահութեան» մթնոլորտ, «փոխադարձ ստուգման» (Լենին) մթնոլորտ: Մեր կուսակցութեանն ուժեղ ե բանվոր դասակարգի մեջ ի միջի այլոց նրանով, վոր նա հենց այդպիսի քաղաքականութեան ե անցկացնում:

Այսպէս ուրեմն, աշխատել, վոր Խորհրդային Մի-
ութեան բանվոր դասակարգն ունենա իր սեփական
արտադրական տեխնիկական ինտելիգենցիան,—սա յե-
խնդիրը: Այսպէս եւ մեր արդյունաբերութեան զար-
գացման նոր, չորրորդ պայմանի հարցի դրութիւնը:

Անցնենք հինգերորդ պայմանի հարցին:

Ե. ԸՐՋԱԴԱՐՁԻ ՆՃԱՆՆԵՐԸ ՀԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՐԵՐԱԿԱՆ-ՏԵԽՆԻԿԱ- ԿԱՆ ԻՆՏԵԼԻԴԵՆՑԻԱՅԻ ՄԵՋ

Հարցն այլ կերպ եւ դրվում նաեւ հին բուրժու-
ական արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի
վերաբերմամբ: Յերկու տարի առաջ մեզնում դրու-
թիւնն այնպէս եր, վոր հին տեխնիկական ինտելի-
գենցիայի ամենամփոքակալ մասը վարակված եր վնաս-
արարութեան ախտով:

Ավելին՝ այն ժամանակ վնասարարութիւնը մի
տեսակ մոդա յեր հանդիսանում: Վրոմանք վնասարա-
րութեամբ եյին պարապում, մյուսները պաշտպանում
եյին վնասարաններին, մի քանիսները ձեռքերը լվա-
նում եւ չեզոքութիւն եյին պահպանում, վրոմանք ել
տատանվում եյին. ինտելիգենցիայի մի մասը միայն
շարունակում եր քիչ թե շատ լոյալ աշխատանքը:
Բայց այստեղ խոսվում եւ վոչ թե մեծամասնու-
թեան, այլ տեխնիկական ինտելիգենցիայի ամենա-
վորակայնների մասին:

Ինչից ստեղծվեց վնասարարական շարժումը.
ի՞նչն եր նրան սնունդ տալիս: Դասակարգային պայ-
քարի սրումը Խորհրդային Միութեան ներսում, խոր-

հրդային իշխանութեան հարձակողական քաղաքակա-
նութիւնը քաղաքի եւ գյուղի կապիտալիստական
տարրերի վերաբերմամբ, այս վերջինների զիմադրու-
թիւնը խորհրդային իշխանութեան քաղաքականու-
թեանը, միջազգային դրութեան բարդութիւնը, կոլ-
խոգային եւ սովխոգային շինարարութեան դժվա-
րութիւնները: Յեթե վնասարարների մարտական մա-
սի ակտիվութիւնն ամրանում եր կապիտալիստա-
կան յերկրների իմպերիալիստների ինտերվենցիոնիս-
տական մտադրութիւններով եւ հացի դժվարութիւն-
ներով յերկրի ներսում, տեխնիկական ինտելիգեն-
ցիայի մյուս մասի տատանումներն, ակտիվ վնասա-
րարների կողմը՝ ուժեղանում եյին տրոցկիստական
մենշեիկյան դատարկաբանների մոդա դարձած խո-
սակցութիւններով, թե միևնույնն ե՝ կոլխոզներէց
եւ սովխոզներից վոչինչ չի դուրս գալու, «խորհրդա-
յին իշխանութիւնը միևնույնն ե, այլասերվում ե եւ
մոտակայում պետք ե ընկնի», «բոլշեիկները իրենց
քաղաքականութեամբ հենց իրենք են նպաստում ին-
տերվենցիային» եւ այլն եւ այլն:

Բացի այդ, յեթե նույնիսկ աջ ուկլոնիստների
թվին պատկանող մի քանի հին բոլշեիկներ «Քամուն»
չդիմացան եւ այդ շրջանում յերեսները շրջեցին կու-
սակցութիւնից, զարմանալու հիմբ չկա, վոր հին
տեխնիկական ինտելիգենցիայի վորոշ մասը, վորը
բոլշեիկմի հոտը յերեք չի առել, նույնպէս տատան-
վեց աստծո ոգնութեամբ:

Հասկանալի յե, վոր իրերի նման դրութեան ժա-
մանակ, խորհրդային իշխանութիւնը կարող եր գոր-
ծադրել հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի վերա-

բերմամբ միայն մի քաղաքականութիւն—ակտիվ
ֆլասատուներին վոչնչացնելու, չեղոքներին շերտա-
վորելու և լոյախներին ներգրավելու քաղաքականու-
թիւնը: Այդպես եր մի յերկու տարի առաջ:

Կարելի՞ յե արդեօք ասել, թե մենք այժմ ճիշտ
նույն պայմաններն ունենք: Վոչ, այդ չի կարելի ա-
սել: Ընդհակառակը, այժմ մեզնում բոլորովին ուրիշ
պայմաններ են: Սկսենք այն բանից, վոր մենք ջար-
դել ենք և աշոդությամբ հաղթահարում ենք քաղաքի
ու գյուղի կապիտալիստական տարրերին: Իհարկե,
դա չի կարող ուրախացնել հին ինտելիգենցիային:
Շատ հավանական է, վոր նրանք դեռ ելի ցավակցու-
թիւն են հայտնում իրենց ջարդված բարեկամներին:
Բայց այնպես չի լինում, վոր համակրողները և մա-
նավանդ չեղոքներն ու տատանվողները կամավոր
կերպով համաձայնվեն բաժանելու իրենց ակտիվ բա-
րեկամների բախտն այն բոլորից հետո, յերբ այս
վերջինները կատաղի և անուղղելի պարտութիւն
կրեցին: Այնուհետև մենք հաղթահարեցինք հացի դժ-
վարութիւնները և վոչ միայն հաղթահարեցինք, այլ
և արտասահման ենք տանում հացի այնպիսի քանա-
կութիւն, վորը խորհրդային իշխանութեան գոյու-
թեան ընթացքում դեռ չենք տարել: Հետևաբար վե-
րացվում է տատանվողների այդ «պատճառաբանու-
թիւնը»: Այժմ նույնիսկ կուլրերն ել են տեսնում,
վոր մենք կոլխոզային և սովխոզային շինարարու-
թեան բնագավառում վորոշակի հաղթանակեցինք, մե-
ծագույն աշոդութիւններն ունենալով: Ուրեմն՝ հին
ինտելիգենցիայի «զինանոցի» ամենազլխափորն ան-
դունդն է ընկել: Ինչ վերաբերում է բուրժուական

ինտելիգենցիայի ինտելիգենցիանիստական հույսերին,
պետք է խոստովանվել, վոր սրանք առնվազն ավազի
վրա կառուցված անակ են յեղել:

Գործնականում վեց տարի ինտելիգենցիա ելին
խոստանում և վոչ մի անգամ չհիօրձեցին ինտելիգեն-
ցիան: Ժամանակ է խոստովանվելու, վոր մեր հեռա-
տես բուրժուական ինտելիգենցիային ուղղակի քթից
բռնած ման են ածել: Յես դեռ չեմ խոսում այն մա-
սին, վոր ակտիվ ֆլասատարների վարքագիծը Մոսկ-
վայի հայտնի դատավարութիւնը պետք է պակա-
զեղծ աներ և իսկապես պակազերծ արեց ֆլասա-
րարութեան զաղափարը: Հասկանալի յե, վոր այդ նոր
հանգամանքները չեյին կարող ազդեցութիւն չգոր-
ծել մեր հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի վրա:
Նոր պայմանները պետք է ստեղծեյին հին տեխնի-
կական ինտելիգենցիայի մեջ նոր տրամադրութիւն-
ներ և իսկապես ստեղծեցին: Սրանով է իսկապես
բացատրվում այն փաստը, վոր մենք ունենք շրջա-
դարձի վորոշ նշաններ այդ ինտելիգենցիայի վորոշ
մասի կողմից, վորն առաջ համակրում եր ֆլասա-
րարներին, իսկ այժմ հակվում է խորհրդային իշ-
խանութեան կողմը: Այն փաստը, վոր վոչ միայն հին
ինտելիգենցիայի այդ խավը, այլ և վորոշ յերեկվա
ֆլասատարներ, յերեկվա ֆլասատարների զգալի մասը
սկսում է աշխատել բանվոր դասակարգի հետ միա-
սին մի շարք ֆաբրիկաներում և գործարաններում,
այդ փաստն անկասկած ցույց է տալիս, վոր հին
տեխնիկական ինտելիգենցիայի շրջադարձն արդեն
սկսվել է:

Սա չի նշանակում, իհարկե, վոր մեզանում այլ-

ևս փաստարարներ չկան: Վոչ, չի նշանակում: Վնասարարներ կան և կլինեն, քանի դեռ կան դասակարգեր, քանի դեռ կա կապիտալիստական շրջապատը: Բայց դա նշանակում է, վոր քանի վոր հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի զգալի մասը, վորն առաջ այսպես թե այնպես համակրում էր փաստարարներին, այժմ շրջել է իր յերեսը խորհրդային իշխանության կողմը, ակտիվ փաստարարների փոքրիկ թիվ է մնացել, նրանք մեկուսացվել են և նրանք ժամանակավորապես պետք է խորը պողպոլիայի մեջ մտնեն:

Բայց այստեղից հետևում է, վոր դրա համեմատ պետք է փոխվի մեր քաղաքականությունը հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի վերաբերմամբ: Յեթե փաստարարության յեռուզեռի ժամանակաշրջանում մեր վերաբերմունքը դեպի հին տեխնիկական ինտելիգենցիան արտահայտվում էր գլխավորապես ավերման քաղաքականությամբ, այժմ, ինտելիգենցիայի խորհրդային իշխանության կողմն անցնելու ժամանակաշրջանում, մեր վերաբերմունքը դեպի նա պետք է արտահայտվի գլխավորապես ներգրավման և նրա մասին հոգալու քաղաքականությամբ: սխալ և վոչ դիալեկտիկորեն կլինեք շարունակել հին քաղաքականությունը նոր, փոխված պայմաններում:

Հիմարություն և անիմաստություն կլինեք այժմ նայել հին դպրոցի ամեն մի մասնագետի և ինժեների վրա իբրև չբռնված վորճրագործի և փաստարարի վրա: «Սպեցիալությունը» մեզանում միշտ համարվել է և համարվում է փաստակար և խայտառակ յերևույթ:

Սյդպես ուրեմն, փոխել մեր վերաբերմունքը

դեպի հին դպրոցի ինժեներա-տեխնիկական ույժերը, ցույց տալ նրանց ամենամեծ ուշադրություն և հոգատարություն, ավելի համարձակ կերպով աշխատանքի ներգրավել նրանց,— այս է ինչդիրը: Այսպես է մեր արդյունաբերության զարգացման նոր հինգերորդ պայմանի հարցի դրությունը: Անցնենք վերջին պայմանի հարցին:

6. ՏՆՏԵՍԱՀԱՇՎԻ ՄԱՍԻՆ

Պատկերը լրիվ չէր լինի, յեթե յես չշոշափեյի դարձյալ մի նոր պայման: Խոսքը վերաբերում է արդյունաբերության և ժողովրդական տնտեսության համար կատարվող կուտակումների, աղբյուրների և այդ կուտակման տեմպերն ուժեղացնելուն:

Ինչի մեջ է կայանում մեր արդյունաբերության զարգացման նոր և առանձնահատուկ կողմը կուտակման տեսակետից: Նրա մեջ, վոր կուտակման հին աղբյուրներն այլևս չեն բավականանում արդյունաբերության հետագա ծավալման համար: Նրանում, վոր անհրաժեշտ է գտնել կուտակման նոր աղբյուրներ և ուժեղացնել հները, յեթե մենք իսկապես ուզում ենք պահել և զարգացնել ինդուստրացման բոլշեիկյան տեմպերը:

Կապիտալիստական յերկրների պատմությունից հայտնի յե, վոր յերիտասարգ պետություններից վոչ մեկը, վորը ցանկացել է ամենաբարձր աստիճանի վրա դնել արդյունաբերությունը, առանց դրսի ոգնություն յերկարատև վարկերի կամ փոխառությունների չի մնառել:

Յեղնելով այդ բանից, արևմտյան յերկրները կապիտալիստները կտրականապես մերժեցին մեր յերկրին վարկեր և փոխառութիւններ տալ, կարծելով, վոր վարկերի և փոխառութիւնների բացակայութիւնն անպայման կխանգարի մեր յերկրի ինդուստրացմանը: Կապիտալիստները սխալվեցին: Նրանք հաշիւի չառան, վոր մեր յերկիրը կապիտալիստական յերկրներից տարբերվում է նրանով, վոր ունի կուտակման մի քանի առանձին աղբյուրներ, վորոնք բավական են մեր արդյունաբերութիւնը վերականգնելու և զարգացնելու համար: Մենք իսկապես վոչ միայն վերականգնեցինք արդյունաբերութիւնը, վոչ միայն վերականգնեցինք գյուղատնտեսութիւնն ու տրանսպորտը, այլ և մենք կարողացանք ռեսուրսների վրա դնել ծանր արդյունաբերութեան, գյուղատնտեսութեան և տրանսպորտի վերակառուցման հսկայական գործը: Հասկանալի յե, վոր այդ գործի համար ծախսվել են տասնյակ միլիարդ ռուբլիներ: Վրտակից ելին ստացվում այդ միլիարդները: Թեթև արդյունաբերութիւնից, գյուղատնտեսութիւնից և բոլոր շէտային կուտակումից:

Այսպես եր գնում գործը մինչև վերջին ժամանակները: Միանգամայն այլ է դրութիւնն այժմ: Յեթե առաջ արդյունաբերութեան ու տրանսպորտի վերակառուցման համար բավականանում ելին կուտակման աղբյուրները, այժմ դրանք բացելուց պակասում են: Այժմ խնդիրն այն չէ միայն, վոր վերակառուցենք հին արդյունաբերութիւնը: Խոսքը վերաբերում է Ուրալում, Սիբիրում և Կազակստանում

տեխնիկապես զինված նոր արդյունաբերութիւն ստեղծելուն:

Խոսքը վերաբերում է նոր, խոշոր գյուղատնտեսական արդյունաբերութիւն ստեղծելուն Խորհրդային Միութեան հացահատիկային, անասնաբուծական և համաքային ռայոններում: Խոսքը վերաբերում է Խորհրդային Միութեան արևելքի և արևմուտքի միջև յերկաթուղային նոր ցանց ստեղծելուն: Հասկանալի յե, վոր կուտակման հին աղբյուրները հերիք չեն այդ հսկայական գործի համար: Սակայն այս չէ բոլորը: Սրան պետք է ավելացնել այն հանգամանքը, վոր գործն անտնտեսավար ձևով տանելու շնորհիւ, տնտեսահաշիւի սկզբունքները միանգամայն խախտվեցին մեր մի շարք ձեռնարկներում և տնտեսական կազմակերպութիւններում: Սա փաստ է, վոր մի շարք ձեռնարկութիւններում և տնտեսական կազմակերպութիւններում վաղուց արդեն յեկամտների և ծախսերի հիմնավորված բալանսներն այլևս չեն կազմում և չեն հաշվում և կալկուլյացիայով չեն զբաղվում: Սա փաստ է, վոր մի շարք ձեռնարկութիւններում և տնտեսական կազմակերպութիւններում «խնայողութեան ռեժիմ», «վոչ արտադրական ծախսերի կրճատում», «արտադրութեան ռացիոնալացում» հասկացողութիւնները վաղուց ի վեր մոռայից հանվել են: Ինչպես յերևում է, նրանք հույս ունեն, վոր պետքանկը «միևնույն է բաց կթողնի մեզ անհրաժեշտ միջոցներ»:

Սա փաստ է, վոր վերջերս մի շարք ձեռնարկներում ինքնարժեքն սկսել է բարձրանալ: Նրանց առաջադրված է ինքնարժեքն իջեցնել տասը և ավելի

տոկոսով, իսկ նրանք ընդհակառակը, բարձրացնում են: Իսկ ի՞նչ բան է ինքնարժեքի բարձրացում: Դուք գիտեք, վոր ինքնարժեքի իջեցման ամեն մի տոկոսը մեր արդյունաբերության ներսում նշանակում է 150 — 200 միլիոն ռուբլու կուտակում: Պարզ է, վոր այս պայմաններում ինքնարժեքի բարձրացնելն արդյունաբերության և ամբողջ ժողովրդական տնտեսության համար նշանակում է հարյուր միլիոնավոր ռուբլիներ կորցնել:

Այս բոլորից հետևում է, վոր այլ ևս չի կարելի բավականանալ միայն թեթև արդյունաբերությամբ, միմիայն բյուջետային կուտակումներով, միմիայն գյուղատնտեսության յեկամուտներով:

Թեթև արդյունաբերությունը կուտակման ամենահարուստ աղբյուրն է հանդիսանում. այժմ նա ունի հետագա զարգացման բոլոր շանսերը, բայց այդ աղբյուրն անսահման չէ: Գյուղատնտեսությունը կուտակման պակաս աղբյուր չէ, սակայն այժմ նա ինքը պետության ֆինանսական ոգնության կարիք ունի, իր վերակառուցման ժամանակաշրջանում: Ինչ վերաբերում է բյուջետային կուտակումներին, դուք ինքներդ գիտեք, վոր այդ կուտակումները չեն կարող լինել անսահման և այդպես չեն լինելու:

Ել ի՞նչ է մնում: Մնում է ծանր արդյունաբերությունը: Հետևաբար պետք է աշխատել, վոր ծանր արդյունաբերությունը և ամենից առաջ նրա մեքենաշինարարական մասը նույնպես կուտակումներ տա: Ուրեմն ուժեղացնելով և ծավալելով կուտակման հին աղբյուրները, հարկավոր է աշխատել, վոր ծանր արդյունաբերությունը և ամենից առաջ մե-

քենաշինարարությունը, նույնպես կուտակումներ տա: Մրա մեջ է յելըր:

Իսկ դրա համար ի՞նչ է պահանջվում: Վոչնչացնել տնտեսավարությունը, մոբիլիզացիայի յենթարկել արդյունաբերության ներքին միջոցները, մտցնել և ամրացնել մեր ձեռնարկություններում տնտեսաշիվը, սխտեմատիկորեն իջեցնել ինքնարժեքը, ուժեղացնել ներարդյունաբերական կուտակումներն արդյունաբերության բոլոր բնագավառներում, առանց բացառության: Սա յե յելքի ճանապարհը:

Այսպես ուրեմն, մտցնել և ամրացնել տնտեսաշիվը և բարձրացնել ներարդյունաբերական կուտակումը: Սա յե խնդիրը:

ՆՈՐ ՁԵՎՈՎ ԱՇԽԱՏԵԼ, ՆՈՐ ՁԵՎՈՎ ՂԵԿԱՎԱՐԵԼ

Սրանք են, ընկերներ, մեր արդյունաբերության զարգացման նոր պայմանները: Այս նոր պայմաններին նշանակությունը կայանում է նրանում, վոր նրանք արդյունաբերության համար ստեղծում են նոր պայմաններ, վորոնք պահանջում են աշխատանքի ղեկավարության նոր ձևեր:

Ուրեմն.

ա) Այսպիսով հետևում է, վոր այլևս չի կարելի հին ձևով հույս դնել բանվորական ուժի ինքնահոսի վրա: Վորպեսզի ապահովենք արդյունաբերությունը բանվորական ուժով, հարկավոր է այդ ուժը հավաքել կազմակերպված կերպով, հարկավոր է աշխատանքը մեքենայացնել: Յենթադրել, թե մեր աշխատանքի

տեմպերի և արտադրութեան ծավալի ժամանակ, կարելի չե բավականանալ առանց մեքենայացման—դա նշանակում է հույս ունենալ, թե ծովը կարելի չե գգալով դատարկել: Այնուհետև հետևում է, վոր այլևս չի կարելի հանդուրժել բանվորական ուժի հոսունութեան արդունաբերութեան մեջ: Այս չարիքից խուսափելու համար, աշխատավարձը հարկավոր է կադմակերպել նոր ձևով և բանվորների կազմը ձեռնարկութուններում քիչ թե շատ մշտական դարձնել:

բ) Այնուհետև հետևում է, վոր արտադրութեան մեջ այլևս չի կարելի հանդուրժել զիմազրկութեանը: Այս չարիքից փրկվելու համար, հարկավոր է աշխատանքը նոր ձևով կազմակերպել, հարկավոր է ուժերն այնպես դասավորել, վորպեսզի բանվորների ամեն մի խմբակ պատասխանատու լինի աշխատանքի, մեխանիզմների, զազգայների և աշխատանքի վորակի համար:

գ) Այնուհետև հետևում է, վոր այլևս չի կարելի հին ձևով բավականանալ հին ինժեներատեխնիկական ուժերի միմյանմով, վորը մենք ժառանգութուն ենք ստացել բուրժուական Ռուսաստանից: Վորպեսզի բարձրացնենք արտադրութեան այժմյան տեմպերը և ծավալը, հարկավոր է աշխատել, վոր բանվոր դասակարգն ունենա իր սեփական արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիան:

դ) Այնուհետև հետևում է, վոր հին ձևով չի կարելի մի կույտի մեջ թափել հին շկոլայի բոլոր մասնագետներին և ինժեներատեխնիկական ուժերին: Փոխված պայմանները հաշիվ առնելու համար, հարկավոր է փոխել մեր քաղաքականութունը և մաք-

սիմում հոգատարութուն ցույց տալ այն մասնագետների և ինժեներատեխնիկական ուժերի վերաբերմամբ, վորոնք վորոշակի կերպով դառնում են բանվոր դասակարգի կողմը:

Վերջապես, հետևում է, վոր առաջվա նման չի կարելի բավականանալ կուտակման հին աղբյուրներով: Արդունաբերութեան և գյուղատնտեսութեան հետագա ծավալումն ապահովելու համար, հարկավոր է աշխատել գործի մեջ դնել կուտակման նոր աղբյուրներ, վերացնել անտնտեսավարութունը, մտցնել տնտեսաշիվը, իջեցնել ինքնարժեքը և բարձրացնել ներարդունաբերական կուտակումը: Սրանք են արդունաբերութեան զարգացման նոր պայմանները, վորոնք պահանջում են աշխատանքի նոր ձևեր և տնտեսական շինարարութեան ղեկավարութեան նոր ձևեր:

Ինչ է պահանջվում, վոր ղեկավարութունը կանոնավորենք նոր ձևով: Դրա համար ամենից առաջ պահանջվում է, վոր մեր տնտեսական ղեկավարները հասկանան նոր պայմանները, ուսումնասիրեն արդունաբերութեան զարգացման նոր պայմանները կոնկրետ ձևով և վերակազմեն իրենց աշխատանքը նոր պայմանների համեմատ: Այնուհետև դրա համար պահանջվում է, վոր մեր տնտեսական ձեռնարկութունների ղեկավարները հարցին մոտենան վոչ թե «առնասարակ», վոչ «ողից», այլ կոնկրետ ձևով և առարկայորեն, վոր նրանք ամեն մի հարցին մոտենան վոչ թե ընդհանուր դատարկաբանութեան տեսակետից, այլ խիստ գործնական ձևով, վոր նրանք չսահմանափակվեն թղթի պատասխաններով կամ ընդ-

հանուր ֆրագներով և լողունգներով, այլ մասնեն գործի տեխնիկայի մեջ, խորասուզվեն գործի մանրամասնությունների մեջ, «մանրունքների մեջ», վորովհետև այժմ մեծ գործերը «մանրերից» են շինվում: Այնուհետև պահանջվում է, վոր մեր այժմյան խոշոր միավորները, վորոնք յերբեմն իրենց կազմում ունեն 100—200 ձեռնարկություն, անմիջապես խոշորացվեն և մի քանի համախմբումների բաժանվեն: Հասկանալի չէ, վոր հարյուր և ավելի գործարանի հետ գործ ունեցող համախմբման նախագահը չի կարող ինչպես հարկավոր է ծանոթ լինել այդ գործարաններին, նրանց հնաքավորություններին, նրանց աշխատանքին և հասկանալի չէ, վոր առանց գիտնալու գործարանները, նա չի կարող ղեկավարել:

Ուրեմն, վորպեսզի հնաքավորություն տրվի համախմբումների նախագահներին ուսումնասիրել գործարանները ինչպես հարկն է և ղեկավարել, հարկավոր է նրանց բեռնաթափ անել ավելորդ գործարաններից, հարկավոր է միավորումները բաժանել մի քանի միավորների, միավորումները մոտեցնել գործարաններին:

Դրա համար պահանջվում է նաև, վոր մեր միավորումները կոլեգիալ ձևով կառավարվելուց անցնեն միավարութայն ձևին: Այժմ զբոլթյունն այնպես է, վոր միավորումների կոլեգիաներում նստած է 10—15 մարդ, թղթեր են գրում և ղեկավարվելով զբաղվում: Ընկերներ, այսուհետև այսպես կառավարել չի կարելի: Հարկավոր է վերջ տալ թղթի «ղեկավարությանը» և անցնել իսկական գործնական բոլշևիկյան աշխատանքի: Միավորման գլխում թող մնա նախա-

գահը և նրա մի քանի տեղակալները: Սա ըստ ամենայնի բավական է միավորումները կառավարելու համար: Կոլեգիայի մյուս անդամներին ավելի լավ կըլիներ իջեցնել գործարանները և ֆաբրիկաները: Սա նրանց համար շատ ավելի ոգտակար կլինի:

Այնուհետև պահանջվում է, վոր միավորների նախագահները և նրանց տեղակալներն ավելի հաճախ շրջեն գործարանները, ավելի յերկար մնան այնտեղ աշխատանքի համար, ավելի ծանոթանան գործարանային աշխատանքներին և վոչ միայն սովորեցնեն տեղական մարդկանց, այլև նրանցից սովորեն: Թյուրիմացություն է կարծել, թե այժմ կարելի չէ ղեկավարել գրասենյակից, գործարաններից հեռու գրասենյակում նստած: Գործարանները ղեկավարելու համար հարկավոր է ավելի հաճախ հանդիպել ձեռնարկությունների աշխատավորներին, հարկավոր է կենդանի կապ պահպանել նրանց հետ:

Վերջապես, յերկու խոսք 1931 թ. մեր արտագրական պլանի մասին:

Գոյություն ունեն վորոշ մերձկուսակցական ուղիվատելներ, վորոնք հավատացնում են, թե մեր արտադրական ծրագիրն իրական չէ, անիրագործելի չէ. սա Շչեդրինի «խմաստուն պիսկարների» նման է, վորոնք միշտ պատրաստ են տարածելու իրենց շուրջը դատարկ մտքեր:

Իրական է արդյոք մեր արտադրական ծրագիրը: Անպայման այո: Նա իրական է: Թեկուզ հենց այն սրտաճառով, վոր այդ ծրագրի գոյության համար կան բոլոր անհրաժեշտ պայմանները: Այդ ծրագիրը իրական է, թեկուզ հենց այն պատճառով, վոր

նրա կատարումն այժմ կախված է բացառապես մեզանից, մեր շնորհքից և մեր ցանկութիւններից՝ ոչտագործելու մեզ մոտ յեղած հարուստ հնարավորութիւնները:

Ուրիշ ել ինչո՞վ բացատրել այն փաստը, Վոր մի շարք ձեռնարկութիւններ և արդյունաբերական ճյուղերը արդեն գերակատարել են պլանը: Հիմարութիւն կլինե՞ր կարծել, թե արտադրական պլանը թվերի և առաջադրութիւնների ցանկն է: Իսկականում արտադրական պլանը միլիոնավոր մարդկանց կենդանի գործնական աշխատանքն է: Մեր արտադրական պլանի իրական լինելը—դա միլիոնավոր աշխատավորներն են, վորոնք նոր կյանք են կերտում: Մեր ծրագրի իրական լինելը—դա մենք և դուք ենք, մեր կամքն է, Վոր ուզում է աշխատել, մեր պատրաստակամութիւնը՝ աշխատելու նոր ձևով, մեր վճռականութիւնը՝ կատարելու պլանը:

Մեզ մոտ կա արդյոք այդ վճռականութիւնը: Այո, կա: Ուրեմն մեր արտադրական ծրագիրը կարող է և պետք է իրագործվի: (Յերկարատե՛վ ծափահարութիւններ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Եջ
Բանվորական ուժը	2
Բանվորների աշխատավարձը	6
Աշխատանքի կազմակերպումը	12
Բանվոր դասակարգի արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի հարցը	18
Շրջադարձի նշանները հին տեխնիկական ինտելիգենցիայի մեջ	23
Տնտեսահաշվի մասին	28
Նոր ձևով աշխատել, նոր ձևով դեկավարել	33

31. Բոստանջյան.—Համատարած կրթիկտիվացման տվարումը և 1931 թ. դարձանացանի կամպանիայի խնդիրները 16 »
32. Կասիլյով.—Բոլշևիկյան յերկրորդ դարձան մարտական խնդիրները 5 »
33. Վոսկանյան—1931 թ. դարձանացանի կամպանիայի գործնական խնդիրները 5 »
34. Նոր կենցաղի յերգեր 20 »
35. Սոսո Լուսինց.—Բանաստեղծություններ 20 »
36. Լ. Չաօլարին.—Հացահատիկի ֆաբրիկա («Գիգանտ» սովետի մասին) 10 »
37. Ա. Ա. Անդրեյև.—Կուլտուրական շինարարության խնդիրները 7 »
38. Պ. Յայցել.—Գալլերի վոնմակը, պիեսա 3 գոր. 25 »
39. Վ. Ծովյան.—Համկոմկուսի (բ) ԳԿ-ի և ԿՎՀ 1930 թ. դեկտեմբերյան սլենդմի արդյունքները 5 »
40. Գյուլյանեսև Լ. Վոսկանյան—Գյուլյանեսևության ֆուսատուները Հյուսիսային Կովկասում և նրանց դեմ կռվելու գլխավոր միջոցները 15 »
41. Ո. Վիլաման.—Միլիոնները վոտքի հանենք բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարելու 15 »
42. Ա. Յակովլև.—Կոլտոզային շինարարության մասին 15 »
43. Ս. Եպսեյն.—Կոլտոզը լեռներում 10 »
44. Յե. Յլյուսին.—Կոլտոզային շարժումը և պայքարը կրոնի դեմ 15 »
45. Ա. Մ. Մալցել.—Բերքահավաքման մեքենաների ստուգումը և խնամքը 12 »
46. Մ. Գիգոյան.—Կադակերպինք բերքահավաքը 8 »
47. Պ. Ռիտակով.—Ընդդեմ խեղաթյուրումների և խոտորումների կոլտոզշինարարության ասպարիզում 15 »
48. Գրոյետարական փորձը դեպի կոլտոզային դաշտերը 12 »
49. Ի. Սալիին.—Նոր պայմաններ—անտեսական շինարարության նոր խնդիրներ 12 »

ՄԱՍՈՒԼԻ ՏԱԿ ԵՆ ՅԵՎ ՇՈՒՏՈՎ ԼՈՒՅՍ ԿՏԵՍՆԵՆ

2. Հյուս. Կովկ. հայկ. պրոլետարիզմի ասպարիզի անդամների գլխավորները
2. 16-րդ կուսհամագումարի արդյունքները
3. Հյուսիսային Կովկասի հնգամյակը.—արդյունաբերություն
4. Թողաբուծության կազմակերպումը կոլտոզում
5. Կերի հարցը և սկյոսացումը
6. Կենդանաբուծության ավագ բանվորները պարտականությունները
7. Ձեռնարկ ձխախոտադրծության համար
8. Հագարարություն
9. Թռչնաբուծություն
10. Աշխատանքի կադակերպումը յեվ յեկամաւտների բաժանումը կոլտոզում: Հավագուն կոլտոզների փորձը Հյուս. Կովկասում:
1. Տրանսպորտը և հալսիչը. տեխնիկական ձեռնարկ
12. Կոմսոմոլը և կուսակցության խնդիրները
- «Իմնի» Ростов н-Д Буденовский пр., 60, Крайнациздат.

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

1165 NL0034525

9156 в 12 4л9.

24
32-11
A 108
о. п. 10

НА АРМЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Новая обстановка, новые задачи хозяйственного строительства

Речь тов. Сталина на совещании
хозяйственников

Сев.-Кав. кр. отд. ЦЕНТР. ИЗДАТ. народов СССР.
„К Р А Й Н А Ц И З Д А Т“